

שלשה מנשרים

א.

אני מוסר מודעה לתושבי פלשתינה (א"י) שחיילות הוד מלכותו עובדים עתה בארץ, ומטרתם היחידה היא להשקיט את ההפרעות הנוכחיות ולהשיב את הסדר על כנו במהרה.

עד כמה שאפשר ימנעו הגדודים מאמצי דיכוי יוצאים מן הכלל, אך הצבא לא יהסס וישתמש בכח נגד כל מפריעי השלום בלי הבדל.

היום הזה ה' (25) באבגוסט 1929

ה. ש. לוק

מנהל עניני המשלה.

ב.

בשובי מאנגליה מצאתי לצערי הרב את הארץ במצב של בלבולים וטרף למעשי אלמות בלתי חוקיים.

שמעתי בזועה את מעשי האכזריות שנעשו ע"י כנופיות של פושעים אכזריים ושואפי דם, על מעשי פרעות שנעשו באנשים מהישוב היהודי מחוסרי הגנה, מבלי התחשב עם גילם עם מינם, שהיו מלומים כמו שקרה בחברון. בהתעללויות אכזריות שאין הפה יסול לבטאם, על שריפת בתים ומשקים בעיר ובכפר ועל ביזת רכוש וחורבנו.

פשעים אלו יביאו על ראשי עושיהם את מארתם וזעמם של כל אנשי התרבות בכל רחבי תבל.

חובתי הראשונות הנן להשיב את הסדר בארץ ולהטיל עונש חמור על כל אלה שימצאו אשמים במעשה אלמות. יאחזו בכל האמצעים הנחוצים להגשים את המטרות האלה והריני דורש מכל תושבי הארץ לסייע לי במלוי חובתי.

בהתאם להתחייבות שנתתי לוועד הפועל הערבי לפני שעובתי את הארץ בחודש יוני, התחלתי בהיותי בלונדון, במור"מ ובשיחות עם מוכיר הממלכה בענין שנויים קונסטיתוציונליים בפלשתינה (א"י), לרגלי המורעות האחרונים אני אפסיק את המור"מ הזה עם ממשלת הוד מלכותו.

כדי לשים קץ לשמועות הכוזבות שהחלו נפוצות בזמן האחרון בענין הכותל המערבי, הריני מודיע בזה ברבים בהסכמת ממשלת הוד מלכותו שיש

בדעתי לחת תוקף לעיקרים שנקבעו בספר הלבן מיום 19 בנובמבר 1928 לאחר שתקבענה שטות הטלת העיקרים הללו.

ניתן היום הראשון בספטמבר 1929.

ז. ר. טשנסלור

נציב עליון ומפקד עליון

ג.

אתמול פרסמתי בתור חוק שהוא צורך השעה לעניני הצבור, את פקודת (תקון) בתי המשפט 1929 המורה הוראות שבתי המשפט שידונו במשפטים פליליים המתעוררים מתוך הבלבולים האחרונים יהיו מורכבים משופטים בריטיים. הוגשו לפני תעצומות שמתוכם יש לראות שאנשים ידועים מאמינים כי משפטי אנשים הנאשמים במעשים פליליים יהיו מצומצמים לחלק אחד של התושבים. אמונה זו אינה מפרשת באופן נכון את כוונתיה של הממשלה שהן: שהואיל וידוע שפשעים מסוגים שונים נעשו גם ע"י ערבים וגם ע"י יהודים, ע"כ יובאו למשפט בפני בתי המשפט שיוקמו עפ"י הפקודה אשר פרסמתי אתמול, כל הפושעים, מבלי הבדל גזע או אמונה.

מזכיר הממלכה לעניני המושבות פרסם היום את ההודעה דלקמן:

"ממשלת פלשתינה (א"י) נתנה לפני ימים אחדים הוראות לגבי עדייות בטרם תעלמנה העדייות הללו. בשאלה אם הבלבולים שהחלו ביום 23 באבגוסט פרצו מאליהם (באופן ספונטני) או סודרו מראש, בינתיים בעוד חיילות הוד מלכותו עוזרים באופן פעיל בידי ממשלת פלשתינה (א"י) להשבת הסדר, אוחזים השלטונות דהאורחיים בצעדים נמרצים להביא למשפט אנשים יחידים אשמים רבים נאסרו וקדמה מרובה כבר נעשתה במשפטים רזכופים הנוגעים בלי חקירה מוקדמת. אוחזים באמצעים מיוחדים לכוון בתי משפט גייטרלים (מחוסרי משא פנים) שיוכלו לדון במשפטים, אשר אל נכון יהיו מרובים מאד.

לבקשת הנציב העליון ממנה מזכיר הממלכה לעניני המושבות ועדת חקירה אשר תסע לפלשתינה (א"י) החדש הזה לחקור בגורמים דהמידיים אשר הביאו לידי ההתפרצות האחרונה, ובכלל זה, לחקור עד לאינו מדה יכולים לחשוב את התפרצות הזאת למעשה מסודר מראש או להתפרצות שנגרמה ע"י פעולת מאורגנת.

יושב הראש של הועדה יהיה סיר ולטר שאוו. לפני זמן השופטים של מדינות המצרים Straits Settlements ואליו יצטרפו שלשה צירי פרלמנט שיבחרו מכל המפלגות המדיניות.

הואיל ובחוגים ידועים נשמעו איוה רמזים, על כן רוצה מוכיר הממלכה לפרסם ברבים באופן ברור שאין לממשלת הוד מלכותו כל כונה לבחון מחדש את השאלה אם היא חוסיף להיות בעלת המנדט על פלשתינה (א"י), וכי אין בדעתה לערוך כל חקירה אשר תשנה את עמדתה של הארץ הזאת (היינו—הממלכה המאוחדת) כלפי המנדט, או את הפוליטיקה שנקבעה בהכרזת בלפור משנת 1917, ואשר נכללה בגוף המנדט בנידון יסוד בית לאומי ליהודים בפלשתינה (א"י). החקירה שיתחילו בה עתה תהיה איפוא מוגבלת רס לצורך השעה התכופה והיא לא תשתרע לשאלות של פוליטיקה יסודית.

בהתקבל הרצאתה של הועדה, תבחון ממשלת הוד מלכותו בכל הרצינות הנחוצה את השאלה עפ"י איוה דרכים תהא ננהלת בעתיד הפוליטיקה בפלשתינה (א"י) בתוך תחומי הוראות המנדט.

ירושלים, היום הוה, הרביעי בספטמבר, 1929.

ז. ר. טשנסלור

נציב עליון ומפקד עליון

פעולות העזרה והקמת ההריסות.

ההנהלה הציונית מסרה לפרסום את הודעתה זו על סדור הפעולות למתן עזרה לנזוקי המאורעות ולהקמת ההריסות:

ההנהלה הציונית בארץ ישראל, בתור ההנהלה הארצישראלית של הסוכנות היהודית, רוצה למסר בזה פרטים אחדים מעבודת קרן העזרה לנגועי המאורעות שאירעו בזמן האחרון בארץ. הודעה זו איננה שלמה כיון שאין היא כוללת הרבה פעולות העזרה שנתנה במקומות השונים בארץ.

בימים הראשונים של המאורעות נתנה כל העזרה האפשרית על ידי תושבי ארץ-ישראל היהודים, בכל מקום ומקום התרכזו החושבים, סביב ועדי הערים והמושבות והושיטו את כל העזרה שהיה ביכלתה להגיש הן להגנת הנפש והרכוש והן בתור עזרה תכופה לפליטים.

ביום 30 לאוגוסט באה ההודעה הראשונה מאנגליה ואמריקה על דבר הושטת עזרה מחוץ-לארץ. העזרה הראשונה ביותר באה מהנדיב הישיש האהוב מר נתן שטראוס, ראש וראשון לעזור תמיד בעת צרה. מר נתן שטראוס תרם בעצמו 25,000 דולר וגם השיג בהשפעתו תרומה כזאת ממר יוליוס רוזנוואלד

ויקאגו. מיד לאחר זה נתקבלו הודעות טלגרפיות מלונדון ומניו-יורק על ועדות
 רה מיוחדות שנתכוננו. בלונדון נוסד הועד ע"י ההסתדרות הציונית תחת
 יאואתו של הלורד מלצ'ט ובהשתתפות מר סימון מרקס ומר ד'אביגדור גולד-
 יט, יו"ר ועד שליחי הקהלות היהודיות באנגליה בתור גזברים. בניו-יורק עומד
 יאש הועדה מר דוד בראון. הידוע בעבודת הארגון של מגביות שונות לטובת
 ג'וינט". המשתתפת הפעם במפעל זה.

סכום התרומות שהגיעו עד כה לידי ההנהלה הציונית בארץ ישראל בשביל
 עדה המרכזית של קרן העזרה עולה ל-72,600 לא"י.

- בתוך זה: מקרן העזרה הא"י באמריקה . 250,000 דולר.
- מקרן העזרה הא"י בלונדון . 15,000 פונט.
- " מיוהאניסבורג 5,000 "
- " מקנדה 1,300 "

מלבד הסכומים האלה ותרומותיהם של ה"ה נתן שטראוס ויליוס רונוואלד
 לל הועד הלאומי מהקהלה היהודית בווארשה למטרה הנ"ל סך 50,000 זלוטות.
 קיים שבקרוב אפשר יהיה לפרסם רשימה שלמה של התורמים.

ביום 29 לאוגוסט מנתה ההנהלה הציונית שלידה מסרה הסוכנות היהודית
 ל מפעל העזרה. ועדת עזרה מרכזית והטילה על הועדה הזאת לרכז את
 ודת דעזרה התכופה בכל הארץ. לועדה זו נמנו: מר י. ברוידא בתוך בא"כ
 ונה"צ, מר ח. סלומון, בא"כ הועד הלאומי, וד"ר יסקי - בא"כ הסתדרות
 יצינית "הדסה".

ד"ר יסקי נסע מיד לצפת וארגן שם את עבודת הטפול באלפיכ וחמש
 ורת נפש לערך, שהיו זקוקים לצרכים היומיים הכי הכרחיים. נפתחו שני בתי
 שירל בשביל הספקת אוכל וגם מטבח מיוחד בשביל ילדים, במספר חמש מאות
 יך, שירדו בכריאותם באופן מברזיל במשך השבוע של בלהות שעבר עליהם.
 ביום 3 לספטמבר התקימה ישיבה משותפת של הועדים המרכזיים של
 שלים, חיפה ותל-אביב, ומספר הפליטים שהיו זקוקים לקבלת עזרה של צרכי
 ל נערך אז כדלהלן:

בירושלים (*)	2500	נפשות.
"	2700	בחיפה
"	2500	בצפת
"	1500	בתל אביב

(*) מאז גדל המספר עד 3200 נפש.

נפשות	100	ברחובות
"	50	בעפולה
"	200	בטבריה

מחוץ למספר הזה היו פליטים במספר של עוד לערך שבעת אלפים נפש שעזבו את בתיהם אבל לא פנו לעזרת הצבור. התברר גם כן שבין אלה שהועדים השונים טפלו בהם היו כארבעת אלפים ומאתים נפש שבתיהם נהרסו ורכושם שודד כליל.

ברגע הראשון יכלה ההנהלה הציונית להגיש באמצעות הועדה המרכזית לעזרה רק עזרה תכופה בצורת צרכי אוכל. מצעים למטה ובגדים.

ההנהלה הציונית עמדה בקשר תמידי עם הממשלה בנוגע להשתתפותה בדאגה לפליטים. ביום 2 לספטמבר קבלה עליה הממשלה את הספקת צרכי האוכל לפליטים בצפת. ביום 5 לספטמבר דחתילה הממשלה להספיק צרכי אוכל לפליטי חברון בירושלים וביום 8 דגא הסכימה הממשלה להספיק צרכי אוכל ליתר הפליטים שאושרו. המזון נמסר ע"י קבלני הממשלה לועדים השונים המחלקים את צרכי האוכל בין הפליטים. רשימת צרכי האוכל עובדה ע"י הסתדרות מדיצינית "הדסה" ביחד עם מחלקת הבריאות של הממשלה. שהראתה יחס אדיב מאד וטקט בטפולה בענינים האלה. כמו-כן הסכימה הממשלה להצעות האלה של ההנהלה הציונית.

(א) הממשלה תספיק אמצעי העברה הדרושים לפליטים שירצו לשוב לבתיהם.
(ב) הממשלה תשתדל למצא מספר בתים מתאימים בשביל אותם הפליטים שאינם יכולים לשוב לבתיהם ואין להם מקום מתאים לגור בו.

(ג) הממשלה תדון מתוך רצון טוב בבקשות להלוואות להקמת ההריסות.

(ד) הממשלה תשחרר ממס המכס את החמרים שיכניסו לארץ בשביל הקמת ההריסות.

(ה) הממשלה מנתה את מר אברמסון לקבל תלונות הנהרסים והנשדדים בעד ההיזקות שסבלו.

יש לציין בתודה. שהממשלה הראתה. כי היא נכונה בכל רגע לבוא לעזרת ההנהלה בכדי להקל על סבל הפליטים וגם פקדה על המחלקות השונות להתיחס באהדה לבקשות הועדה המרכזית בקשר את מלוי התפקידים המוטלים עליה. ההנהלה הציונית רוצה כמו-כן לרשום לזכרון אח הערכתה על העזרה שהגיש מספר גדול של מתנדבים. שבלי עזרתם המסורה לא היתה הועדה המרכזית יכלה לשלוט על כל המצב.

ההנהלה הציונית בטוחה. כי אחרי פעולת העזרה התכופה היא תוכל להקדיש את כל מרצה לעבודת הקמת ההריסות.

בהסכמת חבר המנהלים העמיד ה' הופין, מנהל חברת אנגליא-פלשטינה בארץ, את עצמו ואת פקידי הבנק לשרות ההנהלה הציונית בקשר את העבודה התכופה הנוכחית. ההנהלה קבלה ברצון ובתודה את ההצעה הזאת והיא משתמשת בשרורו של ה' הופין בקשר את סדור עבודת הקמת ההריסות, ובשטח פעולה זה נהנית ההנהלה גם מהשתתפותו של ה' ע. ני. מול.

בקרב תפורסם בצבור הודעה על המנגנון, שהורכב לשם עבודה זו. בהסכמת כל המעוניינים הוחלט, שמארץ ישראל יעלה רק קול קורא אחד וכללי. ליהודי חוץ-לארץ לעוררם לעזור לפליטים ולגנועי המצב וכל הכסף ישמר בקרן אחת מרכזית שעליה תפקח ההנהלה הציונית בשם הסוכנות היהודית. כל קול-קורא מיוחד למטרות מיוחדות אינו מותר. אולם מאידך גיסא מקוים, שמהקרן המרכזית בצרוף הפצויים שתשלם הממשלה, אפשר יהיה למלא את הצרכים ההגיונים לעזרה והקמת גהרסות. מקוים כי בדרך זו יתנער הישוב היהודי בארץ ישראל שלם בכחותיו מהאסון שעבר עליו בזמן האחרון.

המופתי וההתקפה על הישוב.

המופתי הגדול מסר את ההצהרה הבאה לב"כ רויטר:
האמביציה ואהבת הבצע של היהודים הן סבת המאורעות, שהיהודים עוררו אותם, כדי לרכוש תמיכת כל העולם ולעורר מחדש את שאלת הכותל המערבי בהסכמת ממשלת הפועלים. לשם שינוי הסטאטוס קבו שהוגדר בספר הלבן, ההפגנה היהודית על יד הכותל ב-15 באוגוסט נעשתה לא מתוך נימוקים דתיים, כי אם פוליטיים. צעידים יהודים עברו ברובע המושלמי, נשאו דגלים לאומיים, שרו שירים לאומיים ואיימו בחוצפה על הערבים.

למן היום ההוא עד יום ו', 23 באוגוסט יום המאורעות, היו אינצידנטים רבים, יהודים העליבו ופצעו ערבים, ערביות וילדים ערבים. בעת אחר האינצידנטים נפצעו יהודי ומת מפצעו. זה שימש ליהודים אמתלה להפגנה ולאיומים חדשים. עד שביום 23 באוגוסט בא מספר מושלמים גדול לירושלים לשם תפילה. היהודים סגרו את החנויות ונסוגו לשכונותיהם. אחרי התפלה בקשרי מכל המושלמים שישבו לכפריהם בשקט. אבל בגלל המספר הגדול של המושלמים וחתם למחזות המון עם חרבות, פגיונות וסכינים נפחדו היהודים, ואולי בכונה, עוררו ע"י יריות מאקדוחים והשלכת פצצות את התנפלות הערבים עליהם. באופן כזה הפכו היהודים את הערבים המפגינים בשלום להמון נרגז ופראי, שאי אפשר היה כבר לשלוט בו. בכל א"י התפשטו במהרה שמועות שהיהודים תוקפים את הערבים

ושהמקומות הקדושים של המושלמים הם בסכנה. כתוצאה מזה החלה ההתקוממות בכל הארץ.

העובדה שלא היו בארץ כוחות מזויינים אחרים חוץ מהמשטרה, מעידה שגם ההמשלה חשבה, כי לא תהיינה מהומות מצד הערבים. אילו היו ההתנפלויות מוכנות מראש, הרי היתה התנהגות הערבים אחרת. בזמן אחד היו נערכות התנפלויות על כל המושבות היהודיות. היו מנתקים את חוטי הטלגרף והיו עושים מעשים דומים לזה.

המופתי הראה לבאכח רויטר מספר עתונים ערבים המכילים קטעים מ"דאר היום" מלפני 7 חדשים, פולמוס בין בן-אבי ו'בוטינסקי' בן-אבי כתב: אתה מכין את הדרך לרציחת היהודים. דם כל היהודים יפול על ראשך. אתה עתיד ליתן את הדין ביום הדין.

ועוד אמר המופתי: סופר אמריקאי ידוע שבא לא"י להתחקות על הציונות כתב, שהציונים מחישים את המשבר.

היהודים המשיך המופתי, חללו את הקבר של סידנא אוקאש ועוד קבר אחר רב ערך. הציוניים של מסגד זה נקרעו וגם כל ספרי הקודש הקוראן בתוכם נקרעו. התפרצו לבית האימאם ובזוהווי המושלמים בקשו שמירה למסגד הזה. העמידו שני שוטרים יהודים שבשעת החירול נעדרו או ישנו. כדי להיות צודק ביחס ליהודים עלי להגיד, שלפני מעשה זה, נשרף בית כנסת יהודי מענין, שיהיה דים יחידים מתהלכים בשכונות הערבים מבלי שיפגעו בהם, אבל ערבי או ערביה אינם יכולים להופיע בשכונות יהודיות בלי משמר. במשך תשעת הימים האחרונים היו התנפלויות אחדות מצד יהודים על ערבים, שבודאי תגרמנה למהומות חדשות. קשה מאד למנוע את הערבים ממעשי נקמה.

האופי של הפצועים מעיד, שבידי הערבים היו ברוב המקרים סכינים ומקלות, ואילו ליהודים היו רובים ואקדוחים. הנני בטוח שחקירה בלתי מפלגתית תוכיח כי היהודים הם האחראים העיקריים על המאורעות.

המופתי דבר אח"כ על זה שמאחורי המאורעות עומדים גם הבולשביקים.

תשובת הקול' קיש להצהרת המופתי:

תשובה לגלוי-הדעת של המופתי ניתנה כבר בכללה בהודעת הועד הלאומי ליהודי ארץ-ישראל מיום 9 לספטמבר. תשובה עוד יותר מוחלטת ניתנת בתולדות פעולותיו של המופתי עצמו מאז שובו בסוף שנת 1920 מגלותו למקום שגלה לרצונו כדי להמנע מפסק-דין של עבודת פרך, שהוצא עליו על-ידי בית-דין בריטי צבאי על חייבותו בפרעות ירושלים באפריל 1920. בהיותו נאמן לעברו לא פסק המופתי מלהשתמש בהשפעתה הגדולה של משרתו, שהצליח להגיע אליה על ידי סליחה שקבל מידי ממשלת א"י כדי לעורר באופן שטחי איבה גזעית ע"י מה שהחיר ומעצמו גרם לפרטם בהמוני המושלמים

האשמות נגד היהודים, שהיו נוראות כמגזחכות אילמלא ניתן בהן למעשה אמן מצד עם קנאי ובעל-דמיון. תעמולה זו התנהלה במשך שנים בלי שממשלת איי תשים לה קץ, אף על-פי שהאשמות, כאילו היהודים מאיימים או אף תוקפים את המסגדים שבשטח ה-האראם, היו פוגעות - אילו היה בהן שמץ של אמת - לא רק ביהודים, אלא גם בממשלת המנדט. רק כשקטעים מהזיופים הידועים של פרוטוקלים לוקני ציון נחפרטמו בעתונת של המוצצה המושלמית העליונה, אפשר היה להשפיע על ממשלת איי שתערב ודבר - חדשים רבים לפני המקרה של 15 באוגוסט, אשר המופתי אמר עליו כעל מקור המהומות והאחרונות.

מזו היה המקרה הזה? ביום תענית ט' באבי, מנהג היהודים מאז ומקדם ללכת בהמונים אל הכותל המערבי ולהתאסף שם, להתאכל על חורבן הבית. הפעם, בהשפעת שורת מאורעות בקשר עם הכותל, התאסף מספר צעירים והלכו בתלוכה מסודרת אל הכותל - בירידת הממשלה וברשותה ובלוית שוטרים, - כדי להשמיע שם את מחאתם נגד מה שהם ראו כהשפלת כבודה של הדת היהודית ושל עם ישראל כולו.

גלוי-הרעת של המופתי עובר בשתיקה גמורה בקלות האופיינית, על התשובה לתהלוכת הצעירים מיום 15 באוגוסט, שהוא וחבריו ארגנו למחרת. ביום 16 באוגוסט נערכה הפגנה מושלמית עצומה לא במקום תפלת המושלמים, אלא על-יד הכותל המערבי עצמו, במקום שמן ההכרח היה שהדבר יביא לידי התנגשות עם היהודים המתפללים. וכן היה: המתפללים היהודים המעטים, שהיו שם בשעת מעשה, הוכרחו לברוח ולהסתתר; השמש נתקף וספרי-התפלה העבריים נקרעו ונשרפו. מעשים אלה של חלול-הקודש ושל הפרת החוקים ציינו למעשה את התחלת המהומות, ושום דעה לא-משוחררת לא תצדיק אותם על-ידי הפגנת הצעירים הבלתי-חשובים, שהיתה יום קודם לכן. יש להזכיר כאן שפעולת השלטונות, שהתירו הפגנת המונית של מושלמים במקום תפלתם של היהודים ע"י הכותל המערבי, אין לה דוגמה בהיסטוריה הכתובה של ירושלים. בשבוע שלאחר זה היתה שורה של התקפות מצד הערבים, שבהן נפצעו כמה יהודים ואחד מהם מת, וביום 23 באוגוסט פרצה ההתקפה ערבית מאורגנת על הישוב העברי בירושלים, בחלקים שונים בעיר. לאשמות הכלולות בחלק האחרון של גלוי-הרעת של המופתי, אין בדעתי להשיב. אולם יש פרט כרונולוגי, שחשוב לציין: לצערי נכון הדבר, שביום 25 ו-26 אוגוסט נגרם נזק-מה למסגד המכיל קברות מושלמיים והנמצא ברובע היהודי זכרון-משה, אף על-פי, שלפי דברי המופתי עצמו יצא מעשה בלתי-חוקי זה לפועל אחרי שנשרף בית כנסת באותה שכונה. אולם מה שאינו ברור בגלוי-דעתו של המופתי, הוא כי הנזק האמור בא אחרי הטבח האכזרי, שבו נהרגו ונפצעו כשבעים יהודים בירושלים העיר ביום 23 לחודש ו-117 יהודים בחברון ביום 24 בו. זה היה מעשהו של המון נסער, שנתערר ע"י המאורעות המחרידים, והוא נפסק בפרעל ע"י המוסדות המוסמכים של היהודים בירושלים היכה לכשת-קבלו הידיעות על כך, משמר יהודי הועמד על יד המסגד עד שהובטח המצב ע"י המשטרה.

האופי האמתי של המאורעות נתברר מן המנשר של ה-11 מיום 1 ספטמבר, המציין אותם בתור מעשי אכזריות שנעשו ע"י רשעים אכזרים ושואפיים ונתר רציחות פראיות של אוכסין יהודים מחוסרי מגן בלי הבדל גיל או מין.

אכן המאורעות האלה לא זעזעו את אמונת העם היהודי, שאין התנגדות יסודית קיימת בין יהודי לערבי בא"י, ושהתפתחות הבית הלאומי היהודי עשויה להטיב וחיטיב לשניהם. בטוחים אנו, שאלמלא העובדה של הפצת ידיעות כוזבות בכונה לעורר את רגשותיהם בענינים דתיים - כגון האשמה, שנטגד עומר קורעש, בפצצות, היה לבו, או נשרף - היו הערבים בא"י מוסיפים לחיות בשלום עם שכניהם היהודים, דברי, שהוא גם עכשיו רצונו של הרוב הגדול של האוכלוסין הערביים.